

Brüsszel, 2015.12.9.
COM(2015) 626 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

A korszerű, európaibb szerzői jogi keret felé

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK

A korszerű, európaibb szerzői jogi keret felé

1. A SZERZŐI JOGOK AZ EGYSÉGES DIGITÁLIS PIACON

A digitális technológiák, a szélessávú kapcsolatok elterjedtsége és az internet általános használata a mindennapi életben megváltoztatták a kreatív tartalmak előállításának, terjesztésének és használatának módját.

Az internet kulcsfontosságú terjesztési csatornává vált. 2014-ben az EU-ban az internethasználók 49%-a ért el a világhálón zenét, videókat vagy játékokat.¹ Olyan üzleti modellek és olyan gazdasági szereplők – például online platformok – szilárdultak meg, amelyekről alig 15 éve senki nem hallott, és napjainkban – az olyan fizikai formátumok mellett, mint a könyvek és a DVD-k – az online szolgáltatások jelentik az egyik legfontosabb csatornát azoknak a fogyasztóknak, akik kreatív tartalmakat szeretnének elérni. A tartalom digitális lemásolása könnyen és gyorsan kivitelezhető. A felhasználók gyakran elvárják, hogy a digitális tartalomhoz az egységes piacon többféle eszközön, bárhol és bármikor hozzá tudjanak férni. Ha ez nem lehetséges, nehezen tudják megérteni az okokat.

Az EU szerzői jogi szabályait úgy kell kiigazítani, hogy minden piaci szereplő és polgár élhessen az új környezet kínálta lehetőségekkel. Európaibb keretrendszerre van szükség azért, hogy le tudjuk küzdeni a széttagoltságot és a súrlódásokat egy működő egységes piacon.

Az EU szerzői jogi szabályainak modernizálását először Jean-Claude Junckernek, a Bizottság elnökének a hivatalba lépő Bizottsághoz intézett politikai iránymutatásaiban jelentették be, az egységes digitális piaci stratégiában pedig részletesebben kifejtették az erre vonatkozó elképzeléseket.² A célok közé tartozik a kreatív tartalom széles körű elérhetőségének biztosítása az EU egész területén, szavatolva, hogy az EU szerzői jogi szabályai továbbra is magas szintű védelmet nyújtanak a jogtulajdonosok számára, és megfelelő egyensúlyt tartva fenn más közpolitikai célokkal olyan területeken, mint az oktatás, a kutatás és az innováció, illetve a fogyatékosággal élő személyek egyenlő hozzáférése³ a digitális környezetben.

Ezek a célok fontos szerepet játszanak Európa gazdasági és társadalmi fejlődésében, nemzetközi versenyképességében és kulturális sokszínűségében. Mindegyik cél foglalkozik mind a jogtulajdonosok, mind pedig a jogvédett tartalmak felhasználóinak a szükségleteivel.

A szerzői jog a kreativitást és a kreatív tartalomba való befektetést jutalmazza. A magas szintű védelmet nyújtó szerzői jogi keret az európai kreatív iparág globális

---

¹ Eurostat „Community survey on ICT usage in households and by individuals” (háztartások és magánszemélyek ikt-használatáról készített felmérés), 2014.

² COM(2015) 192 final.

³ A fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezménynek megfelelően, amelyben az EU is részes fél.

versenyképességének alapja⁴. Az áruk és szolgáltatások szabad áramlására vonatkozó belső piaci alapelvek, az uniós versenyjogi szabályok és a médiával és a kultúrával kapcsolatos szakpolitikák mellett a szerzői jog szerves részét képezi annak a szabályrendszernek, amely a kreatív tartalom terjesztésére vonatkozik az EU egész területén. A szerzői jog és az említett más szakpolitikai területek interakciója határozza meg, hogyan hoznak létre értéket a művek előállítása és terjesztése révén,⁵ és hogyan osztják azt meg a piaci szereplők között.

Kidolgozva az egységes digitális piaci stratégiában meghirdetett intézkedéseket, ez a közlemény meghatározza, hogy a Bizottság miként kívánja elérni a korszerű, európaibb szerzői jogi keretrendszerre vonatkozó célkitűzést. Olyan tervet ismertet, amely célirányos intézkedéseket tartalmaz nagyon rövid távra, többek között egy javaslatot az online tartalomszolgáltatások „hordozhatóságáról”, amelyet ezzel a közleménnyel együtt mutatnak be, emellett pedig tartalmazza a 2016-ra tervezett javaslatokat és a hosszú távú elképzeléseket. A tervet a minőségi jogalkotás alapelveivel összhangban fogják benyújtani, alapját pedig az elmúlt néhány évben a jelenlegi keretrendszer tekintetében⁶ végzett előkészítő munka jelenti, amely magában foglalja a 2013-2014 során lezajlott átfogó nyilvános konzultációt.⁷ Figyelembe veszi az Európai Parlamentnek a közelmúltban megfogalmazott állásfoglalásában kinyilvánított, az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogokról szóló irányelv végrehajtására vonatkozó véleményét⁸ és az Európai Tanács 2015. június 25-26-i ülésének az állásfoglalásait.⁹

Mindezek figyelembe vételével a Bizottság szükségesnek tartja, hogy:

- terjesszék ki az egységes piacot és, ahol indokolt, legyen magasabb szintű a harmonizáció a jelenlegi uniós szerzői jogi szabályozásokkal, különösen a szerzői jog területi vonatkozásainak kezelésében;
- ahol szükséges, a szerzői jogi szabályozásokat igazítsák hozzá az új technológiai realitásokhoz, hogy a szabályozások továbbra is elérjék céljukat.

A szerzői és szomszédos jogok elszigetelt módon nem töltik be a rendeltetésüket. A filmek, a zene, az irodalom, a tudományos írások, a kulturális örökség és az Európában keletkezett egyéb kreatív művek csak akkor fognak továbbra is lényeges szerepet betölteni Európa

---

⁴ 2008 és 2010 között azok az iparágak, amelyek a jogvédett művek nagyobb részét előállítják és legyártják, a teljes munkaerő-állomány 3,2%-át foglalkoztatták és a GDP 4,2%-át adták az EU-ban (Európai Szabadalmi Hivatal/Belső Piaci Harmonizációs Hivatal, „Intellectual Property Rights intensive industries: contribution to economic performance and employment in Europe [Fokozott szellemi tulajdonjog-igényű iparágak: hozzájárulás az európai gazdasági teljesítmény és foglalkoztatás javításához], 2013. szeptember).

⁵ Ebben a dokumentumban a „művek” szó szerzői jog által védett műveket jelent, illetve más, az adott kontextushoz illeszkedő és a szerzői joggal szomszédos jogok által védett anyagokat.

⁶ A keretrendszer 10 irányelvből áll, egyebek mellett az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásairól szóló irányelvből (2001/29/EK, az információs társadalomról szóló irányelv) és a szellemi tulajdon-jogok érvényesítéséről szóló irányelvből (2004/48/EK irányelv, amely általánosságban vonatkozik a szellemi tulajdonhoz fűződő jogokra). A keretrendszer azokat a nemzetközi kötelezettségeket is tükrözi, amelyek az EU és/vagy a tagállamok által megkötött nemzetközi egyezményekből származnak.

⁷ A végleges jelentés itt érhető el:

http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2013/copyright-rules/docs/contributions/consultation-report_en.pdf.

⁸ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P8-TA-2015-0273&language=EN>.

⁹ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-22-2015-INIT/en/pdf>.

fejlődésében, identitásában és a társadalmi haladásban, ha versenyképes kreatív iparágak működnek, a szükséges piaci mechanizmusokkal együtt. A közigazgatási hatóságoktól kapott, a versenyjogi szabályoknak megfelelő pénzügyi és egyéb támogatás szintén szerepet játszik ennek a megvalósításában. Az EU által nyújtott támogatás magában foglalja annak „Kreatív Európa” programját, valamint a kutatáshoz és az innovációhoz nyújtott anyagi támogatást, nevezetesen a „Horizont 2020” program formájában. Ezen túlmenően az EU szerzői jogi szabályai csak akkor lehetnek hatékonyak, ha azokat frissítik, megfelelően átültetik a nemzeti joganyagokba és érvényesítik, valamint az alkalmazás szintjén is megértik.

2. A TARTALOMHOZ VALÓ SZÉLESEBB KÖRŰ HOZZÁFÉRÉS BIZTOSÍTÁSA AZ EU-BAN

Az EU-nak arra kell törekednie, hogy az online tartalmak széles körben legyenek elérhetők „határok nélkül”, hogy az emberek számára még nagyobb választékot és sokszínűséget tudjanak kínálni. Egy jobban működő egységes digitális piac arra is lehetőséget ad a szerzők és a kulturális iparágak számára, hogy kibővítsék a közönségüket és az üzleti tevékenységüket, és segíti őket abban, hogy helyt álljanak a nemzetközi versenyben.

Ugyanakkor a határokon átnyúló jogvédtett tartalom esetében az egységes digitális piac még nem tekinthető realitásnak. Amikor az emberek egy másik tagállamba utaznak, gyakran nem tudnak hozzáférni ahhoz a tartalomhoz, amelyre előfizettek, vagy amelyet otthon szereztek be (vagyis a tartalom nem „hordozható”).¹⁰ A belföldön elérhető online tartalmak kínálata nem tükrözi az európai kulturális alkotótevékenység széles kínálatát, az interneten jogszerűen elérhető európai művek kínálata pedig még messze nem érte el a teljes potenciálját. Mindez különösen is érvényes az európai audiovizuális művekre, melyeknek a forgalmazása – így online terjesztése – egy tagállam határain kívül számos esetben csak nehezen valósítható meg.¹¹ Ráadásul még az elérhető műveket sem könnyű felfedezni és megtalálni. Emellett a felhasználók gyakran nem tudják elérni a tartalmat forgalmazó szolgáltatásokat más tagállamokban.¹²

Az internet eredendően határok nélküli világában ez a jelenség nehezen érthető. Ez a helyzet műszaki „megkerülések” használatához vezethet, mint amilyenek a virtuális magánhálózatok (VPN-ek), hogy a felhasználó belföldön nem elérhető tartalomhoz is hozzá tudjon férni, és tápot adhat a kalózkodásnak.¹³ A fennálló helyzetet az is jól szemlélteti, hogy hány olyan mű

---

¹⁰ Egy nemrégiben végzett felmérés szerint azon válaszadók 33%-a (a 15–24 éves korosztályban viszont már a 65%-a), akiknek nincs díjköteles előfizetése valamilyen tartalom eléréséhez, úgy nyilatkozott, hogy amennyiben ilyen előfizetést választana, fontos szempont lenne a számára, hogy akkor is használni tudja, ha úton van, vagy ha átmenetileg egy másik tagállamban tartózkodik („Flash Eurobarometer 411 — határokon átnyúló hozzáférés online tartalomhoz”, 2015. augusztus).

¹¹ Egy tanulmányban, amelynek keretében hat online szolgáltató által hét tagállamban kínált 50 európai filmet vizsgáltak, az átlagos elérhetőség mindössze 19% volt (a Bizottság számításai az itt megjelent adatokon alapulnak „Melléklet - Lekérhető audiovizuális piacok az EU-ban”, az Európai Audiovizuális Megfigyelő Intézet jelentése a Tartalmak, Technológiák és Kommunikációs Hálózatok Főigazgatósága számára, 2014. április).

¹² Egy, a közelmúltban végzett felmérésben azon válaszadók több mint fele (53 %-a), akik arról számoltak be, hogy megpróbáltak digitális tartalmat elérni vagy letölteni olyan online szolgáltatásból, amelyet egy másik tagállamban tartózkodó felhasználóknak szántak (az egyik tagállam esteében a válaszadók mintegy 30 %-a), nyilatkozott úgy, hogy ezt azért tette, mert olyan tartalmat keresett, amely a saját országában nem érhető el; nagyjából ugyanilyen arányban (56 %) mondták azt a válaszadók, hogy ennek során problémákat tapasztaltak („Flash Eurobarometer 411 — online tartalmak határokon átnyúló elérése”, 2015. augusztus).

¹³ Egy nemrégiben elvégzett felmérés szerint az európaiak 22 %-a elfogadhatónak tartja jogvédtett tartalmak jogszerűtlen letöltését abban az esetben, ha a saját országában nincs törvényes alternatíva (Belső Piaci

létezik, amelynek a hasznára válna a szélesebb körű hozzáférés az EU-ban, mégsem található meg semmiféle üzleti terjesztési csatornán.

Ennek a helyzetnek több oka is van. Részben a szerzői jogra és annak területi alkalmazására¹⁴ vezethető vissza. A jogok területi hatálya nem akadályozza több területre kiterjedő használati engedélyek megadását¹⁵, mégis vannak olyan esetek, amikor ezeket nehéz vagy lehetetlen beszerezni. A jogtulajdonosok dönthetnek úgy, hogy korlátozzák a szolgáltatók számára megadott engedélyek területi hatályát, így a szolgáltatások csak egy vagy néhány meghatározott területre fognak korlátozódni. A szolgáltatók is dönthetnek úgy, hogy egy adott szolgáltatást egy meghatározott területre korlátozzanak, még akkor is, ha az engedélyük alapján egy nagyobb területre, akár az egész EU-ra is ki tudnák terjeszteni. Emellett előfordul, hogy megszerzett engedélyek, különösen online jogok kihasználatlanok maradnak.

Az új európai művek létrehozásának finanszírozása az audiovizuális ágazatban nagymértékben a területi hatályú engedélyezésen alapszik, amelyet az egyes terjesztőknek vagy szolgáltatóknak adott területi kizárólagossággal kombinálnak. Ezt azért tartja szükségesnek az európai audiovizuális ipar, hogy megőrizze a fenntartható finanszírozást, ugyanakkor megakadályozhatja a szolgáltatókat és a terjesztőket abban, hogy a szolgáltatásokra határokon átnyúló „hordozhatóságot” kínáljanak, vagy hogy más tagállamokban nyújtsanak szolgáltatást. A kereskedelmi forgalomban nem kapható művek esetében a határokon átnyúló hozzáférhetőséget korlátozó jogi problémák csak súlyosbítják azokat az általános jellegű nehézségeket, amelyek már akkor felmerülnek, amikor engedélyt kell beszerezni ezeknek a műveknek a digitalizálására és hozzáférhetővé tételére belföldön. Mindez korlátozza a kulturális örökség online elérhetőségét.

A televíziós és rádiós műsorszóró szolgáltatások esetében a műholdas műsorsugárzásról és a vezetékes továbbközvetítésről szóló irányelv¹⁶ már jelenleg is tartalmaz olyan szabályokat, amelyek arra hivatottak, hogy megkönnyítsék bizonyos, határokon átnyúló tevékenységek jogainak a megszerzését. Ezeket a szabályokat jóval azelőtt alkották meg, hogy az internet mint terjesztési csatorna megjelent volna a műsorszolgáltatók számára, és kizárólag műholdas műsorszórásra és vezetéken történő továbbközvetítésre vonatkoznak. A Bizottság jelenleg vizsgálja, hogy az irányelv potenciálisan mennyire alkalmazható online környezetben.

De más tényezőknek is van szerepe. Az audiovizuális szektorban például kulcsszerepet játszik a művek „piackészültsége”, vagyis az, hogy mennyire láthatók a potenciális hasznosítók számára, és mennyire könnyű azokat használatra kiadni, illetve elérhetőségük használatra kész formátumokban és katalógusokban. Egy másik probléma az a rés, amely tartalmak felkínálása és azok tényleges használata között van a potenciális célközönség körében.

Harmonizációs Hivatal, „European citizens and intellectual property: perception, awareness and behaviour” (Európai polgárok és a szellemi tulajdon: észlelés, tudatosság és magatartás), 2013. november).

¹⁴ A szerzők és más jogtulajdonosok (előadóművészek, producerek és műsorszolgáltatók) jogait az EU szintjén nagy vonalakban harmonizálták. A szerzői jog azonban továbbra is területi hatályú. Ez azt jelenti, hogy az egész EU területén hatályos egységes szerzői jogcím helyett 28 különböző nemzeti jogcím létezik. Egy mű felhasználásához minden tagállamban egy vagy több engedélyt kell szerezni, külön-külön minden egyes nemzeti területre.

¹⁵ A szerzői jogok közös jogkezeléséről szóló 2014/26/EU irányelvben törekedtek a több területre kiterjedő hatályú engedélyezés megkönnyítésére.

¹⁶ Irányelv a műholdas műsorsugárzásról és a vezetékes továbbközvetítésről (93/83/EGK).

Alapfeltétel, hogy az emberek könnyen fel tudják fedezni és meg tudják találni a műveket¹⁷, még akkor is, ha azokat az interneten terjesztik, és hogy a művek általuk ismert nyelven készüljenek. Általánosságban elmondható, hogy nincs kapcsolat a kulturálisan sokszínű előállítást támogató erőforrások és azok között az erőfeszítések között, amelyeket ezek terjesztésére és a hozzáférésre fordítanak¹⁸.

Ezért a kreatív tartalmakhoz való szélesebb körű hozzáférés biztosítása és a kreatív tartalmak terjesztésének élénkítése Európa-szerte szakpolitikai eszközök széles körének a kombinálását igényli. Az aktuális, szerzői jogokkal foglalkozó jogszabályok felülvizsgálata mellett az EU által a „Kreatív Európa” programon, illetve kutatási és innovációs programokon keresztül nyújtott támogatás is szerepet játszhat. A kreatív és a terjesztő iparágak és a tagállamok közös munkája is létfontosságú szerepet fog játszani abban, hogy a tartalmak szélesebb körben legyenek elérhető EU-szerte. A kreatív és a terjesztő iparágak rendelkeznek a kulccsal az új üzleti modellek kifejlesztéséhez, míg a tagállamok elsősorban a kultúrára vonatkozó szakpolitikákért felelősek az EU-ban. A tagállamok emellett maguk bocsátják rendelkezésre és kezelik a legtöbb olyan állami pénzeszközt, amely közvetlenül támogatja az évi 2,1 milliárd eurót kitevő európai audiovizuális ipart¹⁹.

A teljes, határokon átnyúló hozzáférés végső célját minden tartalomtípusra Európa-szerte egyensúlyba kell hozni azzal, hogy a piacok készek legyenek gyors választ adni a jogszabályi és szakpolitikai változásokra, valamint annak a szükségességével, hogy életképes pénzügyi modelleket lehessen kínálni azoknak, akik elsődlegesen felelősek a tartalom-előállításért. A Bizottság ezért egy fokozatos megközelítést javasol a határokon átnyúló tartalomhoz való hozzáférés és a művek terjesztésének útjában álló akadályok eltávolítására.

Első lépésként a Bizottság ezzel a közleménnyel együtt javaslatot terjeszt elő az online tartalomszolgáltatások „**hordozhatóságának**” szabályozására annak a biztosítása érdekében, hogy azok a felhasználók, akik a saját országukban előfizettek valamilyen tartalomra, vagy megszerezték valamilyen tartalmat, akkor is hozzáférhessenek ahhoz, amikor ideiglenesen egy másik tagállamban tartózkodnak.

Emellett annak érdekében, hogy a felhasználók az egész EU-ban szélesebb körű hozzáférést kaphassanak a különböző művekhez, a Bizottság felméri a lehetőségeket, és 2016 tavaszán megvizsgálja a következőket magában foglaló jogszabályi javaslatok elfogadásának lehetőségét:

- A televíziós és rádiós műsorok **határokon átnyúló online terjesztésének** erősítése a műholdas műsorsugárzásról és a vezetékes továbbközvetítésről szóló irányelv felülvizsgálata eredményeinek fényében;
- A jogtulajdonosok és a terjesztők támogatása, hogy meg tudjanak állapodni azokról az **engedélyekről, amelyek lehetővé teszik a tartalomhoz való, határokon átnyúló hozzáférést, beleértve a más tagállamokból érkező, határokon átnyúló kérések**

¹⁷ Az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló 2010/13/EU irányelv értékelése keretében a Bizottság azt is vizsgálja, hogyan lehetne előmozdítani az európai audiovizuális tartalmak fejlődését, beleértve a nemzeti tartalmakat is.

¹⁸ Ezzel is foglalkozik az EU „Kreatív Európa” programja (különösen pedig annak MEDIA alprogramja), amely jelentős mértékben az ösztönzésre és a terjesztésre összpontosít.

¹⁹ Európai Audiovizuális Megfigyelő Intézet, „Public Funding for Film and Audiovisual Works in Europe” (Film és audiovizuális művek közfinanszírozása Európában), 2011. október, Ez az ábra 2009-re vonatkozik, és kizárólag a közvetlen támogatást foglalja magában (beleértve az EU-szintű támogatást is, amely azonban a teljes összeg kis töredéke).

kezelését is, mind az európai polgárok, mind pedig az audiovizuális láncban érintettek javára. Ebben a kontextusban mérlegelni fogják a közvetítói vagy hasonló alternatív vitarendezési mechanizmusok szerepét az ilyen engedélyek megadásának elősegítése érdekében;

- A **kereskedelmi forgalomban már nem kapható** művek digitalizálásának megkönnyítése és ezek elérhetővé tétele, az EU egész területén is.

Ezen túlmenően, a „Kreatív Európa” program és más szakpolitikai eszközök kihasználásával a Bizottság:

- Továbbra is szorgalmazza azoknak az eszközöknek az alkalmazását, melyek révén még több európai művet lehet bejuttatni az egységes piacra, beleértve európai filmek **megrendelési katalógusát, engedélyezési csomópontok** kialakítását (elősegítendő azoknak a műveknek az engedélyezését, amelyek egy adott tagállamban még nem kaphatók) és a **művek szabványos azonosítóinak** nagyobb mértékű használatát (egyebek mellett a MEDIA alprogrammal fennálló kapcsolatok feltárásával);
- Támogatja európai **online keresőeszköz-aggregátor** kifejlesztését²⁰, amelyet a végfelhasználóknak szánnak (a rendelkezésre álló törvényes kínálat online indexelése), illetve a nemzeti keresőeszközökét, valamint a **feliratozás és a szinkronizálás hatékonyabb finanszírozásának és használatának az előmozdítását**, állami források felhasználásával.
- Intenzívebbé teszi **az audiovizuális ágazattal folytatott párbeszédet** a jogszerű kínálat és a filmek felfedezhetőségének és megtalálhatóságának elősegítésére (a nemzeti filmalapokkal létrehozott új partnerség keretében), hogy módot találjanak a **meglévő európai filmek fenntarthatóbb felhasználására** (az Európai Filmfórummal), valamint a finanszírozás, az előállítás és a terjesztés alternatív, európai szinten méretezhető modelljeinek a feltárására az **animációs filmek ágazatában (egy strukturált iparági együttműködési fórum keretében)**.

3. A DIGITÁLIS ÉS HATÁROKON ÁTNYÚLÓ KÖRNYEZETEKRE VONATKOZÓ KIVÉTELEK KIIGAZÍTÁSA

A szerzői jogi szabályok széttagoaltsága az EU-ban különösen a kivételek terén szembetűnő. Az uniós jogszabályokban foglalt kivételeket a legtöbb esetben a tagállamok saját belátásuk szerint alkalmazhatják²¹. Gyakran a kivételeket nem határozzák meg részletesen. Ennek következményeként az egyik tagállam jogszabályaiban hatályos kivétel nem feltétlenül jelenik meg a szomszédos tagállam jogszabályaiban, vagy más feltételek vonatkoznak rá, illetve más lesz a hatálya. Néhány esetben egy adott kivétel alkalmazása a tagállamban szűkebb körű, mint amit az uniós jogszabály lehetővé tesz.²² A legtöbb kivétel hatálya nem terjed túl egy adott tagállamon. Néhányat valószínűleg újra kell értékelni a mai technológiai

²⁰ A szellemi tulajdoni jogsértések európai megfigyelőközpontjával együttműködésben.

²¹ Az uniós jogszabályok két kötelező kivételt írnak elő: az információs társadalomról szóló irányelv 5 cikkének (1) pontjában, amely bizonyos ideiglenes időleges többszörözési cselekményekre vonatkozik, valamint az árva művek egyes megengedett felhasználási módjairól szóló 2012/28/EU irányelv 6. cikkében.

²² Az Európai Unió Bíróságának ítélezési gyakorlata ismételten elismerte, hogy a tagállamoknak élniük kell mérlegelési lehetőségükkel, amikor kivételeket engedélyeznek saját nemzeti törvényeikben az uniós jogszabályok által megszabott korlátokon belül. A tagállamok nem rendelkezhetnek szabadon egy adott kivétel korlátairól következtelen és nem harmonizált, tagállamonként változó módon (C-467/08 sz. eset, Padawan). A Bíróság azt is kimondta, hogy bár a kivételeket szigorúan kell értelmezni, a tagállamoknak óvniuk kell azok hatékonyságát azáltal, hogy engedélyezik a kivétel céljának tiszteletben tartását (C-145/10 sz. eset, Painer).

realitások fényében.

Ez a helyzet láthatóan különösen azoknál a kivételeknél okoz problémákat, amelyek közvetlenül az oktatáshoz, a kutatáshoz és a tudás eléréséhez kapcsolódnak. Az oktatási szemléltetésre vonatkozó uniós kivétel jó példája annak, mennyire eltérően alkalmazzák a tagállamok a kivételeket, különösen akkor, ha megvizsgáljuk, hogyan értelmezik a tagállamok a kivételek alkalmazásának módját digitális környezetekben. Az eltérések pedig fékezhetik az olyan oktatási trendek elterjedését, mint az online tanfolyamok, a technológiák és a digitális anyagok osztálytermen belüli használata és a határokon átnyúló tanulás, melyek népszerűsége jelentősen nőtt az elmúlt évek folyamán²³. Emellett bizonytalanságoknak adhat tápot, hogy a tagállamok különböző módon alkalmazzák az általában „panorámaszabadságra vonatkozó kivételnek” nevezett kivételt, amelynek értelmében megengedett fényképek készítése és feltöltése közterületeken állandó jelleggel elhelyezett olyan objektumokról, mint például épületek vagy szobrok.

Hasonlóképpen, a fogyatékoság miatti kivétel opcionális jellege és a határokon átnyúló hatás hiánya szintén problémákat vet fel. Például megnehezíti a nyomtatott szöveget olvasni képtelen személyek számára, hogy olyan különleges formátumokhoz férjenek hozzá, amelyeket egy másik tagállamban érvényes szerzői jogi kivétel alapján állítottak elő. Az EU nemzetközi kötelezettséget vállalt ennek a kérdésnek a kezelésére a marrakesh-i szerződés aláírásával,²⁴ amelyet most meg kell erősíteni és végre kell hajtani.

A szöveg- és adatbányászatban (TDM) – melynek révén hatalmas tömegű digitális tartalmat olvasnak és elemeznek gépi úton tudományos és kutatási céllal – szintén nyilvánvaló annak szükségessége, hogy megfelelőbben reflektáljanak a technológiai fejlődésre, és elkerüljék az egyenlőtlen helyzeteket az egységes piacon. A tudományos kutatási célokra használt TDM-tevékenységre vonatkozó egyértelmű uniós rendelkezés hiánya bizonytalanságokat okoz a kutatói közösségben. Ez rontja az EU versenyképességét és vezető szerepét a tudományban akkor, amikor az EU-n belüli tudományos és innovációs (T+I) tevékenységek egyre inkább határokon átnyúló, interdiszciplináris formában és egyre nagyobb léptékben valósulnak meg, válaszul azokra a fontos társadalmi kihívásokra, amelyeket a T+I kezelni hivatott. Ehhez hasonlóan az az uniós kivétel, amely felhatalmazza a könyvtárakat és más intézményeket művek képernyőn keresztül történő tanulmányozásának az engedélyezésére kutatási és egyéni tanulási célokra, kizárólag azokra a terminálokra vonatkozik, amelyek a könyvtárak fizikai területén találhatóak, és figyelmen kívül hagyja a korszerű technológia által nyújtott lehetőséget a távrolól történő tanulmányozásra. Végezetül a kulturális örökséget ápoló intézmények által végzett megőrzési tevékenységekre vonatkozó uniós kivétel szintén figyelmet igényel, nevezetesen azért, mert a tagállamok gyakran nem veszik tekintetbe a

---

²³ 2013-ban egy felsőoktatási felmérés során a vizsgált intézmények 82 %-a számolt be arról, hogy kínálnak online tanfolyamokat, és 40 % becsülte úgy, hogy hallgatóik legalább fele részt vesz e-tanulásban (Európai Egyetemek Szövetsége „E-learning in European Higher Education Institutions” (E-tanulás az európai felsőoktatási intézményekben), 2014. november).

²⁴ Marrakesh-i szerződés a vakok, látássérültek és nyomtatott szöveget használni képtelen személyek megjelent művekhez való hozzáféréseinek megkönnyítéséről, amelyet az EU 2014. április 30-án írt alá.

digitális formátumokat, amikor a kivételt nemzeti szinten alkalmazzák²⁵.

A Bizottság intézkedéseket fog tenni annak érdekében, hogy a kivételekre egy olyan uniós keretrendszer vonatkozzon, amely megfelel a digitális korszakban a tudáshoz és az oktatási és kutatási anyagokhoz való hozzáféréssel szemben támasztott igényeknek, és átível a nemzeti határokon.

Első lépésként a Bizottság egy olyan jogszabályt javasol, amely előírja a **marrakesh-i szerződés** végrehajtását.

A Bizottság felméri a lehetőségeket, és 2016 tavaszára más uniós kivételek tekintetében is mérlegelni fogja jogszabályi javaslatok előterjesztését a következők érdekében:

- lehetővé váljon a közérdeket szolgáló kutató szervezetek számára –teljes jogbiztonság mellett, tudományos kutatási célokra – **szöveg- és adatbányászat** végzése olyan tartalmakban, melyekhez jogszerűen férnek hozzá;
- egyértelmű értelmezés biztosítása az **oktatási szemléltetésre vonatkozó** uniós kivétel hatálya, valamint annak digitális használatra és online tanulásra való alkalmazása tekintetében;
- egyértelmű mozgástér biztosítása **megőrzés céljára** a kulturális örökséget ápoló intézetek számára, amely tükrözi a digitális technológiák használatát a megőrzésre és az eleve digitális, illetve digitalizált művek szükségleteit;
- kutatási és tanulási célokat szolgáló könyvtárakban és más hasonló intézményekben őrzött művek **távoli tanulmányozásának** támogatása, zárt elektronikus hálózatokban, a kutatás, illetve a magáncélú tanulmányozás céljait szolgálva;
- a jelenlegi uniós kivétel tisztázása, amely engedélyezi olyan művek felhasználását, amelyeket tartós jelleggel közterületen lehet megtekinteni (a „**panorámaszabadság-kivétel**”), figyelembe véve az új terjesztési csatornákat.

Az általános célkitűzés a harmonizáció szintjének növelése, az idevágó kivételek alkalmazásának kötelezővé tétele a tagállamok számára és annak a biztosítása, hogy ezek az EU-n belül a határokon átnyúlva is működjenek.

A javaslatok elkészítése során a Bizottság figyelembe fogja venni a vonatkozó piaci helyzetet és a megfelelő használati módokat érintő engedélyezési gyakorlatokat, és gondosan ügyelni fog arra, hogy betartsák a nemzetközi kötelezettségeket, beleértve a „háromlépcsős” tesztet.²⁶ A cél az, hogy a felhasználók és a jogtulajdonosok egy jogilag biztos lábakon álló és kiszámítható rendszerre támaszkodhassanak.

Azok a díjak, amelyekkel a jogtulajdonosokat kártalanítják a reprográfiai vagy magáncélú másolásra vonatkozó kivételekért, jelentős jövedelemforrások lehetnek, ugyanakkor az egységes piaccal kapcsolatos problémákat is vetnek fel. Számos tagállam ezeket a díjakat a média és az eszközök széles körére veti ki, a megállapításuk módja, az alkalmazásuk és a kezelésük pedig egymástól erősen különböző módokon történik.

²⁵ Egy 2015-ben végzett felmérésben a válaszadó intézmények 90 %-a arról számolt be, hogy vannak olyan gyűjteményeik, amelyeket meg kell őrizni a jövő generációk számára, átlagosan 60 %-uk pedig úgy nyilatkozott, hogy gyűjt eleve digitálisan létrehozott anyagot (ENUMERATE, „Survey Report on Digitisation in European Cultural Heritage Institutions 2015”, Beszámoló az európai kulturális örökséget ápoló intézmények által végzett digitalizációról, 2015. június).

²⁶ A szerzői jogról szóló nemzetközi egyezményekben foglalt „háromlépcsős teszt” értelmében kivételeket kizárólag olyan különös esetekben lehet engedélyezni, amelyek nem ütköznek a mű vagy más tárgy rendes hasznosításával, és amelyek indokolatlanul nem károsítják a jogtulajdonosok törvényes érdekeit.

Mindez jelentős jogbizonytalanságot eredményezett. Az Európai Bíróság anyagi esetjoga tisztázott néhányat ezek közül a kérdések közül, amelyekről a 2013-as Vitorino-jelentés²⁷ megállapította, hogy sértik az áruk és szolgáltatások szabad mozgásának alapelvét. Ugyanakkor a továbbra is meglévő nemzeti egyenlőtlenségek problematikusak lehetnek, különösen abban az esetben, amikor az uniós tagállamok között díjköteles termékek kereskedelmére kerül sor. A díjakat a tagállamok időnként úgy vetik ki, hogy nincsenek tekintettel más tagállamokban teljesített fizetésekre, vagy a megfelelő mentesség, illetve visszatérítési konstrukciók alkalmazása nélkül. Akkor is előfordulhatnak indokolatlan fizetések, amikor professzionális használatra szolgáló termékek után szednek díjat. A fogyasztóknak az érthetőség és az átláthatóság hiányával kell szembesülniük. Az is előfordulhat, hogy a tagállamok diszkriminatív gyakorlatokat folytatnak a beszedett díjak elosztásában, melynek során a nemzeti jogtulajdonosokat előnyben részesítik. Ez a helyzet uniós szintű beavatkozást tehet szükségessé, az érthetőség javítása és a nagyobb mérvű torzítások megszüntetése érdekében.

A Bizottság fel fogja mérni, szükséges-e fellépés annak biztosítása érdekében, hogy amikor a tagállamok díjakat vetni a magáncélú másolásért és reprográfiáért a jogtulajdonos kompenzálására, a különböző rendszerek megfelelően működjenek az **egységes piacon**, és ne képezzenek akadályokat az **áruk és szolgáltatások szabad áramlásának** útjában. Egyebek mellett olyan kérdések tisztázása lehet szükséges, mint a kompenzáció és a jogtulajdonosok megkárosítása közötti kapcsolat, a szerződéses megállapodások és a jogdíjak megosztása közötti kapcsolat, a kettős kifizetések, az átláthatóság a fogyasztók számára, a mentességek és a visszatérítési konstrukciókat meghatározó alapelvek, valamint a megkülönböztetésmentesség biztosítása a hazai és a külföldi illetékességűek között a beszedett díjak elosztása során. A Bizottság ösztönzi az arra vonatkozó megbeszélést is, hogy miként lehetne a díjakat **hatékonyabban szétosztani a jogtulajdonosok között**.

4. A SZERZŐI JOGI SZEMPONTBÓL JÓL MŰKÖDŐ PIAC MEGVALÓSÍTÁSA

Egy szerzői jogi szempontból jól működő piac előfeltétele annak a lehetősége, hogy a jogtulajdonosok engedélyt adhassanak tartalmaik felhasználására, beleértve az online terjesztett tartalmat is, és ezért javadalmazásban részesüljenek. A gazdag és sokszínű kreatív tartalmak előállítása és az innovatív online szolgáltatások ugyanannak az egyenletnek képezik a részét. Mind a kreatív tartalmak, mind pedig az online szolgáltatások fontosak a növekedéshez, a munkahelyteremtéshez és az internetes gazdaság sikeréhez.

Ugyanakkor egyre komolyabb aggályok mutatkoznak abban a tekintetben, hogy a jelenlegi uniós szerzői jogi szabályozás képes-e biztosítani az online tartalomterjesztés új formái nyomán keletkező értékek méltányos megosztását, különösen abban az esetben, ha a jogtulajdonosoknak nincs módjuk arra, hogy meghatározzák az engedélyezés feltételeit, és azokat méltányos módon megtárgyalják a potenciális felhasználókkal. A dolgok ezen állása nem fér össze az egységes digitális piacnak azzal a törekvésével, hogy mindenki számára lehetőségeket biztosítson, és elismerje a tartalomnak és az abba tett befektetésnek az értékét.

²⁷ Ez volt az eredménye az António Vitorino által vezetett közvetítési eljárásnak.

Ez azt is jelenti, hogy a különböző, a terjesztés egymással egyenértékű formáival foglalkozó piaci szereplők nem indulnak egyenlő eséllyel.

Jelenleg ezek a viták elsősorban bizonyos online platformokra és hírgyűjtő szolgáltatásokra vonatkoznak. Ugyanakkor ezek valószínűleg további is fel fognak merülni minden olyan online tevékenységnél, amely szerzői jogvédett tartalom újrafelhasználását és ismételt sugárzását is magában foglalja.

Ez a helyzetnek több különböző okra vezethető vissza, melyek egy része jogi természetű, más része a piaccal kapcsolatos (beleértve az érintett felek viszonylagos piaci erejét is). A szerzői jog területén az egyik fontos szempont a nyilvánossággal való kommunikációra vonatkozó, valamint az elérhetővé tételre vonatkozó jogok meghatározása. Ezek a jogok szabályozzák a jogvédett tartalom használatát a digitális sugárzásban. A meghatározásuk ennél fogva eldönti, hogy mi minősül az interneten olyan cselekménynek, amelyre vonatkozóan a szerzők és a kreatív iparágak jogokat követelhetnek maguknak, valamint engedélyezésről és ellenszolgáltatásról tárgyalhatnak. Bizonytalanság uralkodik azzal kapcsolatban, hogy ezeket a koncepciókat hogyan definiálják az uniós jogszabályokban, különösen pedig azzal kapcsolatban, hogy mely online cselekmények számítanak „a nyilvánossággal való kommunikációnak” (és igénylik ennek megfelelően a jogtulajdonosok felhatalmazását), továbbá milyen feltételekkel.²⁸ Ezek a kérdések egyrészt bizonytalanságot keltenek a piacon, másrészt pedig kétségbe vonják, hogy e jogok révén átültethető az online világba a szerzői jogok az az alapelv, mely szerint a felhasználással járó cselekményekhez felhatalmazás és ellenszolgáltatás szükséges. Eltekintve attól a fontos szereptől, amit az érték méltányos elosztásában játszik az online piacon, ezeknek a jogoknak a nem egyértelmű meghatározása a hétköznapi internethasználók között is bizonytalanságot kelthet.

Tágabb megközelítésben, a helyzet kérdéseket vet fel arról, hogy a jelenleg az uniós jogszabályokban elismert jogok összessége elegendő-e és jól van-e kialakítva. A hírgyűjtő szolgáltatások esetében bizonyos tagállamok különböző megoldásokat próbáltak bevezetni, de ezek azzal a kockázattal járnak, hogy az egységes digitális piac további széttagoltságához vezetnek.

Emellett a platformok úgy is vélekedhetnek, hogy egyáltalán nem vesznek részt szerzői jogi szempontból releváns cselekményekben, vagy hogy a tevékenységeik csupán technikai, automatikus és passzív jellegűek, így élvezhetik az e-kereskedelemtől szóló irányelvben megfogalmazott, a fizetési kötelezettség alóli mentességet.²⁹ Ez fokozódó vitát váltott ki ennek a mentességnek a hatóköréről és alkalmazásáról az új szereplők gyorsan változó szerepei és tevékenységei tekintetében, továbbá arról, hogy ezek meghaladják-e az egyszerű helybiztosítást vagy tartalomhordozást.

Egy másik idevágó kérdés a szerzők és előadók méltányos díjazása, akiket különösen is érinthetnek az alkuerőben meglévő különbségek a felhasználási engedély megadása során, vagy amikor jogaikat másnak átadják. Azok a mechanizmusok, amelyeket az érintettek ebben a tekintetben alkalmaznak, olyan eszközöket foglalnak magukban, mint bizonyos szerződéses

---

²⁸ Ez a bizonytalanság több kérdést eredményezett, amelyeket a Bíróság elé utaltak előzetes döntéshozatalra.

²⁹ 2000/31/EK irányelv

gyakorlatok, olyan javadalmazási jogok, amelyekről nem lehet lemondani, kollektív tárgyalás és kollektív jogkezelés.

A Bizottság megvizsgálja azokat a különböző tényezőket, amelyek a jogvédett művek új formáinak online terjesztése során létrehozott értékek megosztása körül merülnek fel a különböző piaci szereplők között, és konzultációt folytat e kérdések vonatkozásában³⁰. A Bizottság 2016 tavaszáig megvizsgálja, milyen intézkedések szükségesek ezen a területen. A cél annak biztosítása, hogy az ilyen érték létrehozásához hozzájáruló szereplőknek módjuk legyen jogaik teljes körű érvényesítésére, ezáltal hozzájáruljanak ennek az értéknek a méltányos szétosztásához, valamint a jogvédett tartalmak online felhasználásáért biztosított megfelelő javadalmazáshoz.

Ezen a területen a Bizottság mérlegelni fogja, hogy szükséges-e valamilyen intézkedés a „nyilvánossággal való kommunikációra” és az „elérhetővé tételre” **vonatkozó jogok meghatározása** érdekében. Azt is vizsgálni fogja, szükség van-e valamilyen, kifejezetten a hírgyűjtő szolgáltatásokra irányuló intézkedésre, beleértve a **jogokkal** kapcsolatos beavatkozást. Az alternatív vitarendezési mechanizmusok szerepét is meg fogják vizsgálni. A Bizottság – a következetes és hatékony szakpolitikai válaszok megadása érdekében – figyelembe fogja venni azokat a különféle tényezőket, amelyek a szerzői jogi törvényen túlmenően is hatnak erre a helyzetre. Az ezen a területen indítandó kezdeményezések összhangban lesznek a Bizottság online platformokon folytatott, az egységes digitális piaci stratégia keretében végzett munkájára.

A Bizottság azt is fontolóra veszi, szükségesek-e uniós szintű megoldások az EU-ban a **szereknek és előadóművészeknek járó javadalmazást** szabályozó rendszer jogbiztonságának, átláthatóságának és egyensúlyának növelésére, figyelembe véve a nemzeti hatásköröket.

5. EGY HATÉKONY ÉS KIEGYENSÚLYOZOTT VÉGREHAJTÁSI RENDSZER MŰKÖDTETÉSE

A szerzői jog és minden más szellemi tulajdonhoz fűződő jog tiszteletben tartása alapvetően fontos a kreativitás és az innováció előmozdításához és a piacba vetett bizalom kivívásához. Csekély gazdasági értékkel bírnak azok a jogok, amelyeket nem lehet hatékonyan érvényesíteni, különösen akkor, amikor a jogsértések üzleti méreteket öltenek, ami az alkotók, a kreatív iparágak és a jogszerű terjesztési szolgáltatások munkájának és befektetéseinek az ingyenes használata formájában jelenik meg. Ezek az üzleti méretű jogsértések jelenleg rendkívül gyakoriak és károsak, és nemcsak a jogtulajdonosokat károsítják meg, hanem az uniós gazdaság egészét. Hatékony és kiegyensúlyozott, az alapvető jogokat teljes mértékben figyelembe vevő civil végrehajtási³¹ rendszerre van szükség, mely révén csökkenthetők a jogsértések elleni küzdelem költségei, különösen a kisvállalkozások számára, és lépés tartható a jogsértések egyre erősödő határokon átnyúló jellegével.

Ezekre a kihívásokra csak megújult erőfeszítéssel adható hatékony válasz, amelyhez valószínűleg a meglévő jogi keretrendszer bizonyos aspektusait is felül kell vizsgálni. A

³⁰ A Bizottság konzultációt folytat ezekről és más, az online platformokkal kapcsolatos kérdésekről: <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/Platforms>. <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/Platforms>.

³¹ Az EU jogi keretrendszerét a szerzői jog érvényesítésére a szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló irányelv, valamint az információs társadalomról szóló irányelv egyes rendelkezései határozzák meg.

pénzmozgások követését célzó megközelítés, amely különböző típusú közvetítő szolgáltatók bevonását irányozza elő, különösen ígéretes módszernek tűnik, amelyet a Bizottság³² és a tagállamok egyaránt alkalmazni kezdtek bizonyos területeken. Ezzel a megközelítéssel az üzleti jellegű jogsértések elkövetői megfoszthatók törvénysértő tevékenységeikből fakadó bevételi forrásaiktól (például a fogyasztók által fizetett díjaktól és a hirdetési bevételektől), ezért elrettentő hatású. Emellett a meglévő jogi keretrendszer valószínűleg nem teljesen alkalmas az egységes digitális piac kihívásainak kezelésére, különösen a következők tekintetében: a tájékoztatáshoz való jog, a tiltó végzések és ezek határokon átnyúló hatása, a károk kiszámítása és a jogi költségek megtérítése. A Bizottság jelenleg a szellemi tulajdonhoz fűződő jogok keretrendszere működésének az értékelésén dolgozik és folytat nyilvános konzultációt ezekről az kérdésekről³³, az egységes digitális piaci stratégiának és belső piaci stratégiai céloknak³⁴ megfelelően. Az is fontos, hogy azok a rendszerek, amelyek lehetővé teszik az azonosított illegális tartalmak eltávolítását az annak helyet adó szolgáltatásokról, hatékonyak és átláthatók legyenek, és akadályozzák meg a jogszerű tartalmak téves eltávolítását. Ezek a rendszerek, amelyek horizontálisan vonatkoznak mindenfajta törvénysértő tartalomra, rendkívül lényegesek a szerzői jog érvényesítése szempontjából, mivel a jogvédett anyagok teszik ki a jogi szempontból kifogásolt tartalmak nagy részét.

A Bizottság azonnali intézkedést tesz annak érdekében, hogy minden érintett féllel közösen létrehozzon és alkalmazzon egy, a **pénzmozgások követését célzó** mechanizmust, amely az önszabályozás módszerén alapszik, és célul tűzi ki, hogy 2016 tavaszára megállapodás jöjjön létre. Az uniós szintű magatartási kódexeket teljes hatékonyságuk biztosítása érdekében szükség esetén jogszabályokkal is alá lehet támasztani.

Ami a **szellemi tulajdonjogok érvényesítésének jogi keretrendszerét** illeti, beleértve a szerzői jogot is, a Bizottság értékelné fogja a lehetőségeket, és 2016 őszére megfontolja annak a szükségességét, hogy módosítsák-e a jogi keretrendszert az üzleti méretű jogsértésekre koncentrálni, egyebek mellett a jogsértők azonosítására vonatkozó szabályoknak, az átmeneti, az óvintézkedésekre és tiltásokra vonatkozó szabályok alkalmazásának és határokon átnyúló hatásuknak, valamint a kártérítés és a jogi költségek kiszámításának és szétosztásának egyértelművé tétele érdekében.

A Bizottság az online platformokról is átfogó értékelést készít és nyilvános konzultációt folytat, amely kiterjed az „**értesítés és intézkedés**” mechanizmusokra és az egy bizonyos ideig érvényben maradó intézkedések kiadására is (vagyis hogy az eltávolított tartalmakat ne lehessen újra feltölteni, az ún. „take down and stay down” elv).

6. A HOSSZÚ TÁVÚ ELKÉPZELÉSEK ELŐMOZDÍTÁSA

A szerzői jog hosszú távon is fontos marad a gazdaság, a társadalom és a kultúra számára. Néhány területen figyelemmel kell kísérni az új használati módokra adott válaszként megjelenő piacvezérelt megoldások ígéretét is, különösen a határokon átnyúló jelleggel illetően. Általánosabb megközelítésben az EU-nak készen kell állnia arra, hogy megfelelő

³² COM(2013) 209 végleges.

³³ http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=8580.

³⁴ COM(2015) 550 final.

³⁵ <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/Platforms>.

választ adjon a nemzeti szerzői jogi rendszerek egymáshoz való közelítésének szükségességére, mivel a tartalompiacok egyre közelebb kerülnek egymáshoz, a felhasználói magatartás pedig tovább változik, amit a rohamos technológiai fejlődés még inkább felgyorsít.

A szerzői jogra vonatkozó jogszabályok hatékony és egységes alkalmazása az EU egész területén, mind a nemzeti törvényhozók, mind pedig a bíróságok részéről, továbbra is ugyanolyan fontos, mint maguk a jogszabályok. Az egységes piacot hátráltató potenciális nehézségeket és akadályokat a lehető legkorábban azonosítani és a megfelelő mechanizmusokkal kezelni kell. A Bizottság elősegíti a tagállamok közötti strukturált párbeszédet az uniós szerzői jogi jogszabályok egységes értelmezésének biztosítása és a nemzeti jogszabályok egymáshoz való közelítésének elősegítése érdekében, beleértve a jogérvényesítés területeit is.

A Bizottság továbbra is figyelmet fordít a jogi keretrendszernek – beleértve a kivételeket és az engedélyezési mechanizmusokat is – a piaci fejleményekkel és a fogyasztói magatartással való összehangolására. Ennek során különös figyelmet fordít azokra az újonnan megjelenő kérdésekre, amelyek további elemzést és vizsgálatot igényelnek. Ahol szükséges, párbeszédet és további konzultációt folytat az érintettekkel.

Ez a megközelítés inkrementális jellegű, azaz lépésekben halad a szerzői jog uniós helyzetéről szóló hosszú távú elképzelések megvalósítása felé: egy olyan helyzet felé, ahol a szerzőkre és az előadóművészekre, a kreatív iparágakra, a felhasználókra és mindenkire, akit érint a szerzői jog, ugyanazok a szabályok vonatkoznak, akárhol is legyenek az EU-ban. Ebben az összefüggésben a Bizottság szakértők segítségét is igénybe veheti annak a meghatározásában, hogy milyen további reform szükséges az EU szerzői jogra vonatkozó jogszabályaiban.

A szerzői jog teljes harmonizálása az EU-ban – egységes szerzői jogi kódex és egységes szerzői jogcím formájában – jelenlegi jogszabályaink működésének alapvető módosítását igényelné. Olyan területeket kellene harmonizálni, amelyeket eddig teljes mértékben a nemzeti törvényhozókra bízta. A jogszabályok egységes alkalmazásához egy szerzői jogi szempontból egységes joghatóságra lenne szükség, saját bírósággal, hogy a nem következetes ítélkezési gyakorlat ne eredményezzen még súlyosabb széttagoltságot.

Ezek az összetett szempontok nem indokolhatják a jövőre vonatkozó elképzelések mint hosszú távú cél visszavonását. Tekintet nélkül a szerzői jog sajátosságaira és kapcsolódására a nemzeti kultúrákhoz, az egységes szerzői jogcím és egységes szabályozás létrehozását a szellemi tulajdon más területein is nehézségek kísérték és hosszú átfutási idők jellemezték, így a védjegyek és szabadalmak területén, ahol mára valósággá váltak.

Az EU-nak ezeket a hosszú távú elképzeléseket pontosan ugyanazért kell megvalósítania, mint amiért a közös szerzői jogi jogszabályokat alkotta: az EU egységes piacának, egy prosperáló európai gazdaságnak és térnek a felépítése érdekében, ahol Európa sokszínű kulturális, intellektuális és tudományos produktumai a lehető leghatékonyabb módon juthatnak el az EU minden részébe.

